VIII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (nr 173)**

z dnia 12 marca 2019 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (nr 173)

12 marca 2019 r.

Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, obradująca pod przewodnictwem poseł **Anny Paluch (PiS)**, zastępcy przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo atomowe oraz ustawy o ochronie przeciwpożarowej (druk nr 3237).

W posiedzeniu udział wzięli: **Sławomir Mazurek** podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska wraz ze współpracownikami, **Ewa Paluch** wiceprezes Państwowej Agencji Atomistyki wraz ze współpracownikami, **Leszek Suski** komendant główny Państwowej Straży Pożarnej wraz ze współpracownikami, **Andrzej Świderek** dyrektor Departamentu Ochrony Ludności i Zarządzania Kryzysowego w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji, **Dariusz Kluszczyński** dyrektor Krajowego Centrum Ochrony Radiologicznej w Ochronie Zdrowia, **Edyta Mięgoć** naczelnik wydziału w Departamencie Zdrowia Publicznego i Rodziny Ministerstwa Zdrowia, **Andrzej Kosiński** zastępca dyrektora Departamentu Higieny Środowiska w Głównym Inspektoracie Sanitarnym, **Mirosław Sałata** doradca techniczny w Departamencie Środowiska Najwyższej Izby Kontroli, **Kamil Adamczyk** specjalista w Departamencie Energii Jądrowej Ministerstwa Energii, **Mariusz Grasza** ekspert Wydziału Wsparcia Operacyjnego Biura Operacji Antyterrorystycznych w Komendzie Głównej Policji, **Wioletta Krasuska** naczelnik Wydziału Prawnego w Służbie Ochrony Państwa, **Karolina Umińska** starszy specjalista ds. legislacji w Krajowej Spółdzielczej Kasię Oszczędnościowo-Kredytowej.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Bogusława Kram**, **Anna Rajewska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Jarosław Lichocki**, **Mariusz Przerwa** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodnicząca poseł Anna Paluch (PiS):

Otwieram posiedzenie Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. W porządku dziennym mamy pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo atomowe oraz ustawy o ochronie przeciwpożarowej, zawartego w druku nr 3237.

Witam bardzo serdecznie przedstawiciela rządu na dzisiejszym posiedzeniu, pana ministra Sławomira Mazurka. Witam panią Ewę Paluch wiceprezesa Państwowej Agencji Atomistyki. Od razu mówię, że nie jesteśmy krewniaczkami – przynajmniej mnie nic o tym nie wiadomo. Witam pana Leszka Suskiego – komendanta głównego Państwowej Straży Pożarnej, pana Macieja Kisiela głównego inspektora sanitarnego MSWiA, pana Grzegorza Hudzika zastępcę głównego inspektora sanitarnego. Witam wszystkich państwa, którzy towarzyszą wymienionym przeze mnie osobom. Serdecznie witam wszystkich gości zaproszonych reprezentujących stronę społeczną.

Przystępujemy do pracy. Pan marszałek skierował projekt zawarty w druku nr 3237 do naszej Komisji celem przeprowadzenia pierwszego czytania. Pan marszałek wyznaczył nam termin przedstawienia sprawozdania do dnia 6 maja. Zatem czas nas nie ponagla, możemy spokojnie przystąpić do naszych prac. Oddaję głos przedstawicielami rządu, panu ministrowi Mazurkowi. Proszę o przedstawienie projektu ustawy.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska Sławomir Mazurek:

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, panie, panowie posłowie, szanowni państwo, projektowana ustawa ma na celu zapewnienie najwyższego możliwego do osiągnięcia poziomu bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej w Polsce, aby dostosować go do międzynarodowych standardów. Pierwszym obszarem w zaproponowanym projekcie są przepisy związane z wdrożeniem do prawa krajowego przepisów dyrektywy Rady 2013/59 Euratom z dnia 5 grudnia 2013 r. ustanawiającej podstawowe normy bezpieczeństwa w celu ochrony przed zagrożeniami wynikającymi z narażenia na działanie promieniowania jonizującego (tzw. dyrektywy BSS). Ta część projektu ustawy jest najobszerniejsza i ma charakter wysoce techniczny. Kolejnym zagadnieniem zawartym w tej regulacji jest obszar dotyczący przepisów związanych z wdrożeniem do prawa krajowego przepisów dyrektywy Rady 2014/87 Euratom z dnia 8 lipca 2014 r. zmieniającej dyrektywę 2009/71 Euratom ustanawiającą wspólnotowe ramy bezpieczeństwa jądrowego obiektów jądrowych. Kolejnym obszarem są rozwiązania przewidziane w projekcie, które można zbiorczo określić jako inne kwestie wymagające udoskonalenia w zakresie bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej. Zaproponowane rozwiązania w tym zakresie są zasadniczo realizacją zaleceń wskazanych w raporcie z misji przeprowadzonej w Polsce w 2013 r. przez Międzynarodową Agencję Energii Atomowej.

Przegląd dokonany w 2013 r. przez ekspertów tej Agencji obejmował porównania rozwiązań prawnych, technicznych i politycznych stosowanych w Polsce ze standardami Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej oraz z dobrymi praktykami w zakresie bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej. W celu wykonania zaleceń misji w projekcie przewidziano m.in. zmodyfikowanie krajowego systemu planowania postępowania awaryjnego na wypadek zdarzenia radiacyjnego. Wprowadzono planowanie strategiczne w zakresie bezpieczeństwa jądrowego kraju oraz zmiany przepisów dotyczących ochrony fizycznej obiektów jądrowych.

Z uwagi na bardzo specjalistyczny charakter tego projektu przekażę głos pani prezes Ewie Paluch z Państwowej Agencji Atomistyki.

Wiceprezes Państwowej Agencji Atomistyki Ewa Paluch:

Dziękuję bardzo. Szanowna pani przewodnicząca, państwo posłowie, szanowni państwo, pokrótce omówię trzy najważniejsze zagadnienia, które dotyczą implementacji tych dwóch dyrektyw. Jeżeli chodzi o zagadnienia wskazane w pkt 1 dotyczące Dyrektywy BSS, to z punktu widzenia konieczności implementacji do polskiego porządku prawnego można podzielić je na trzy grupy.

Po pierwsze – zagadnienia dotychczas uregulowane w ustawie – Prawo atomowe lub w rozporządzeniach wydanych na jej podstawie i nie wymagające zmian legislacyjnych oraz zagadnienia dotychczas uregulowane w ustawie – Prawo atomowe lub w rozporządzeniach wydanych na jej podstawie wymagające zmian legislacyjnych. I w tym zakresie projekt ustawy przewiduje na przykład:

– dostosowanie do wymagań dyrektywy wartości dawek granicznych skutecznych (efektywnych) i równoważnych dla pracowników oraz wymagań dotyczących wliczania określonych dawek do dawek granicznych;

– objęcie szczególnymi wymogami w zakresie ochrony radiologicznej pracowników zewnętrznych wykonujących w warunkach narażenia na promieniowanie prace nie tylko na terenie kontrolowanym (jak w dotychczasowym stanie prawnym), ale także na terenie nadzorowanym;

– ustalenie poziomów odniesienia dla narażenia zewnętrznego ludzi na promieniowanie gamma emitowane przez materiały budowlane wewnątrz pomieszczeń;

– ustalenie poziomów odniesienia dla dawek skutecznych otrzymywanych przez członków ekip awaryjnych;

– wprowadzenie nowego systemu ustawicznych szkoleń z zakresu ochrony radiologicznej pacjenta dla osób wykonujących lub nadzorujących wykonywanie badań diagnostycznych, zabiegów i leczenia przy użyciu promieniowania jonizującego;

– wprowadzenie wymagań odnośnie do nowych rodzajów zastosowania promieniowania jonizującego obejmującego narażenia medyczne;

– określenie dodatkowych wymagań odnośnie do przeprowadzania eksperymentów medycznych oraz badań klinicznych z zastosowaniem promieniowania jonizującego;

– określenie wymagań w zakresie przeprowadzania badań przesiewowych z zastosowaniem promieniowania jonizującego;

– wprowadzenie wymogu uzasadnienia narażenia opiekunów i osób towarzyszących pacjentom poddawanym ekspozycji medycznej;

– wprowadzenie obowiązku stosowania diagnostycznych poziomów referencyjnych dla medycznych procedur radiologicznych oraz obowiązku okresowego przeglądu tych poziomów;

– rozciągnięcie odpowiedzialności za ekspozycję medyczną na wszystkie osoby biorące udział w wykonywaniu medycznej procedury radiologicznej odpowiednio do wykonywanych przez te osoby czynności;

– uregulowanie trybu opracowywania i ogłaszania wzorcowych medycznych procedur radiologicznych oraz szczegółowych medycznych procedur radiologicznych;

– określenie zasad radiologicznych dla członków załogi statku powietrznego narażonych na otrzymanie dawki skutecznej, która może przekroczyć 1 mSv/rok oraz narażonych na otrzymanie dawki skutecznej, która może przekroczyć poziom 6 mSv/rok.

Jeśli chodzi o zagadnienia, które nie są dotąd uregulowane w ustawie – Prawo atomowe i w rozporządzeniach wydanych na jej podstawie ani w innych aktach normatywnych, wobec czego wymagające wprowadzenia do polskiego porządku prawnego, w tym zakresie projekt przewiduje m.in.:

– wprowadzenie powiadomienia jako kolejnej (obok zezwolenia i zgłoszenia) formy reglamentacji działalności związanej z narażeniem na promieniowanie jonizujące w przypadku mniejszej wagi;

– ustalenie wykazu dopuszczalnych sytuacji obrazowania pozamedycznego z podziałem na obrazowanie pozamedyczne z wykorzystaniem medycznych urządzeń radiologicznych i innych urządzeń radiologicznych;

– zidentyfikowanie działalności, w których wykorzystuje się naturalnie występujący materiał promieniotwórczy i które prowadzą do narażenia pracowników lub osób z ogółu ludności, którego to narażenia nie można pominąć z punktu widzenia ochrony przed promieniowaniem, wymagających powiadomienia właściwego organu;

– rozwiązania w zakresie ochrony przed zwiększonym narażeniem na radon w budynkach mieszkalnych oraz w miejscach pracy;

– nałożenia na kierownika jednostki organizacyjnej obowiązku opracowywania systemu zarządzania sytuacjami zdarzeń radiacyjnych, przeprowadzenia analizy zagrożeń oraz uwzględnienia wniosków z tej analizy przy opracowywaniu planu postępowania awaryjnego;

– nałożenia analogicznego obowiązku również na wojewodę i ministra właściwego od spraw wewnętrznych w odniesieniu do zdarzeń radiacyjnych o charakterze wojewódzkim i krajowym.

Jeżeli chodzi o drugi obszar związany z wdrożeniem dyrektywy Rady 2014/87, to ta dyrektywa powstała na podstawie wniosków wyciągniętych z awarii japońskiej elektrowni jądrowej w Fukushimie w 2010 r. Właśnie wczoraj minęło 8 lat od tego zdarzenia. W celu wdrożenia wyżej wymienionej dyrektywy do polskiego porządku prawnego w projekcie ustawy przewidziano m.in.:

– rozwiązania dotyczące rozszerzenia odpowiedzialności kierownika jednostki organizacyjnej posiadającej zezwolenie na budowę, rozruch, eksploatację lub likwidację obiektu jądrowego za działania wykonawców i podwykonawców, których działania mogą mieć wpływ na bezpieczeństwo obiektu jądrowego;

– wprowadzenie wymogu, aby obiekty jądrowe były projektowane, lokalizowane, budowane, uruchamiane, eksploatowane i likwidowane w sposób w jak największym stopniu zapobiegającym awariom;

– rozwiązania dotyczące systemów zarządzania przyznające najwyższy priorytet bezpieczeństwu jądrowemu oraz środki wspierania i podnoszenia poziomu skutecznej kultury bezpieczeństwa jądrowego;

– rozwiązania umożliwiające przeprowadzenie, w oparciu o specyficzne zagadnienia dotyczące bezpieczeństwa jądrowego, wzajemnej oceny obiektów jądrowych w Unii Europejskiej.

Należy podkreślić, że projekt ustawy ma na celu pełne wdrożenie obu dyrektyw do prawa polskiego, mając na uwadze żeby w kwestiach, w których dyrektywy pozostawiały luz decyzyjny dla państwa członkowskiego co do stopnia regulacji, nie nakładać na jednostki organizacyjne obowiązków ponad te, które są niezbędne dla zapewnienia ochrony radiologicznej i bezpieczeństwa jądrowego przez pełne wdrożenie dyrektyw.

Trzeci obszar rozwiązań przewidzianych w projekcie można zbiorczo określić jako kwestie inne, które wymagają udoskonalenia w zakresie bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej kraju. Zaproponowane w tym zakresie rozwiązania są zasadniczo realizacją zaleceń wskazanych w raporcie z misji przeprowadzonej w 2013 r. przez Międzynarodową Agencję Energii Atomowej. Przegląd dokonany w 2013 r. przez ekspertów agencji obejmował porównanie rozwiązań prawnych, technicznych i politycznych stosowanych w Polsce ze standardami Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej, a także z międzynarodowymi dobrymi praktykami w zakresie bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej. W celu wykonania zaleceń misji w projekcie ustawy przewidziano m.in.:

– zmodyfikowanie krajowego systemu planowania i postępowania awaryjnego na wypadek zdarzenia radiacyjnego;

– wprowadzenie planowania strategicznego w zakresie bezpieczeństwa jądrowego kraju, a także zmianę przepisów dotyczących ochrony fizycznej obiektów jądrowych.

Jeżeli chodzi o art. 1 projektu ustawy, który wprowadza zmiany w ustawie z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe, to stanowi on istotę projektu. Art. 2 przewiduje zmianę art. 14 ustawy z dnia 24 sierpnia 1990 r. o ochronie przeciwpożarowej, rozszerzającą zadania krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego o branie udziału w likwidacji zagrożenia, w tym w działaniach ratowniczych w przypadku wystąpienia zdarzenia radiacyjnego. W dotychczasowym stanie prawnym nie było służby przeznaczonej do działania w sytuacji zdarzenia radiacyjnego, a dotychczasowe faktyczne przygotowanie jednostek Państwowej Straży Pożarnej nie miało swojego umocowania ustawowego. Zaproponowane brzmienie przepisu pozwoli na precyzyjne wskazanie przez komendanta głównego Państwowej Straży Pożarnej zadań, obowiązków i procedur ratowniczych w przypadku udziału, sił i środków Państwowej Straży Pożarnej podczas działań na miejscu zdarzenia radiacyjnego.

Art. 3 – 38 to przepisy o charakterze dostosowującym i przejściowym. Dziękuję bardzo. To takie ogólne omówienie projektu.

Przewodnicząca poseł Anna Paluch (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy pan minister chciałby jeszcze coś dodać? Nie. Jak rozumiem, ustawa jest jeszcze w procesie notyfikacji. Czy mam dobrą informację? Czy na ten temat ktoś z państwa mógłby coś dodać?

Wiceprezes PAA Ewa Paluch:

Tak, jest w procesie notyfikacji do 2 maja br.

Przewodnicząca poseł Anna Paluch (PiS):

Jasne. To dla nas ważna informacja, bo określa też intensywność, z jaką będziemy zajmować się tą ustawą. Szanowni państwo, pierwsze czytanie przewiduje ogólną dyskusję nad projektem, możliwość zadawania pytań przez państwa posłów, ewentualnie przez przedstawicieli strony społecznej. Jednak niejako wyprzedzająco należy już stwierdzić, iż materiał jest tak obszerny – nie mówię już o aktach wykonawczych, ale o samej ustawie, która ma prawie 200 stron – że wymaga powołania podkomisji i z pewnością dojdzie do jej powołania. Mamy przed sobą połowę marca, kwiecień i maj, żeby spokojnie prowadzić prace nad projektem. Dlatego proszę, aby przedstawiciele klubów zastanowili się, kogo do tej podkomisji skierują. W tej chwili otwieram dyskusję. Bardzo proszę państwa posłów, zaproszonych gości o ewentualne zabieranie głosu w dyskusji, zadawanie pytań, prośby o wyjaśnienia. Myślę, że tu jest szereg spraw. Zresztą obecność tak licznych gości,

przedstawicieli różnych instytucji, na które ten projekt będzie oddziaływał, świadczy o tym jak obszerna jest to problematyka i ile niesie nowych zadań.

Bardzo proszę, otwieram dyskusję. Kto z państwa chciałby zabrać głos? Materiał jest obszerny, więc będzie czas na dyskusję. Skoro państwo posłowie nie wyrażają chęci zabrania głosu, czy ktoś z gości chciałby zabrać głos? Skoro nie, stwierdzam zakończenie pierwszego czytania.

W takim razie przystępujemy do powołania podkomisji, która zajmie się szczegółową pracą nad projektem. Proponuję, aby była to podkomisja 9-osobowa, czyli 5 przedstawicieli partii rządzącej i po jednym przedstawicielu z pozostałych ugrupowań. Bardzo proszę o zgłaszanie kandydatur. Ja w imieniu Klubu Prawo i Sprawiedliwość zgłaszam pana posła Krzysztofa Kubowa, pana posła Mieczysława Miazgę, panią poseł Barbarę Dziuk, pana posła Leszka Galembę i moją skromną osobę. Teraz proszę państwa z pozostałych klubów o zgłaszanie swoich przedstawicieli. Proszę, pani poseł Lenartowicz.

Poseł Gabriela Lenartowicz (PO-KO):

W imieniu Klubu Platforma Obywatelska – Koalicja Obywatelska zgłaszam panią profesor Alicję Chybicką.

Przewodnicząca poseł Anna Paluch (PiS):

Bardzo proszę pozostałe kluby.

Poseł Stefan Romecki (Kukiz15):

W imieniu Klubu Kukiz15 zgłaszam posła Józefa Brynkusa.

Przewodnicząca poseł Anna Paluch (PiS):

Pan poseł Brynkus, doskonale. Jakie są dalsze zgłoszenia? Pozostałe kluby, proszę uprzejmie. Został nam jeszcze PSL i Nowoczesna. Odważniej, proszę państwa, odważniej. Nie zostawiajcie wakatów. Co prawda w tej chwili byłaby podkomisji 7-osobowa, więc nie byłoby pata w przypadku głosowania, ale czy pozostałe kluby zgłaszają jeszcze kogoś? No tak, nie ma pani poseł Pasławskiej, która jest jedyną przedstawicielką PSL. Chyba jednak zostawimy wakaty dla dwóch pozostałych klubów. A może pani poseł kogoś zgłosi?

Poseł Elżbieta Stępień (PO-KO):

Ja jestem w Koalicji Obywatelskiej.

Przewodnicząca poseł Anna Paluch (PiS):

No tak, jasne. Krótko mówiąc zostawiamy wakaty dla tych dwóch klubów, z których dzisiaj nikt się nie zjawił. Najwyżej przegłosujemy na którymś z kolejnych posiedzeń uzupełnienie składu podkomisji.

W takim razie, kto z państwa posłów jest za powołaniem podkomisji w składzie: Anna Paluch, Leszek Galemba, Barbara Dziuk, Mieczysław Miazga, Krzysztof Kubów, Alicja Chybicka, Józef Brynkus? Czy jest sprzeciw wobec powołania podkomisji w przedstawionym składzie? Nie słyszę sprzeciwu. Stwierdzam, że podkomisja została powołana. Jak powiedziałam, jeżeli pozostałe kluby wyrażą wolę uzupełnienia składu podkomisji o swoich przedstawicieli, będziemy mogli tego dokonać na którymś z kolejnych posiedzeń Komisji.

Bardzo dziękuję przedstawicielom strony rządowej, panu ministrowi i osobom uczestniczącym w dzisiejszym posiedzeniu. Zamykam posiedzenie Komisji. Proszę członków nowo powołanej podkomisji o podejście do stołu prezydialnego w celu ukonstytuowania się podkomisji. Dziękuję bardzo.